

ÀREA DE COMPENSIÓ ESCRITA (CE)

1. Llegiu el text següent i completeu-lo els buits 1 a 5 amb els fragments A-H que trobareu a continuació.

SAPS QUINS SÓN ELS ALIMENTS PER A CADA TEMPORADA?

La temporalitat dels aliments ve marcada tant per l'època de l'any com per la situació geogràfica del lloc on es produeixen. A més, sempre s'ha de tenir en compte que la natura és viva i que cada cicle és diferent. No tots els estius plou igual o es repeteix la temperatura de l'any anterior, ni tampoc la lluna roman estàtica al mateix lloc. (1) **Per això els aliments més saludables per a nosaltres i més harmònics amb l'entorn són els propis de cada època de l'any: els aliments de temporada.**

A Catalunya tenim la sort de poder omplir el rebost amb productes ecològics, locals i de temporada directes de la pagesia propera. A més, cada vegada és més fàcil comprar amb menys intermediaris allò que volem. (2) De fet, el lloc on anem a comprar ja ens facilita molt la feina per escollir què hem de consumir en cada temporada. Recordeu que la **temporalitat varia en funció de l'origen geogràfic i de les condicions climàtiques, i que, per tant, mai és exacta.** El que sí que hem de tenir clar és que no hi ha de tot durant tot l'any i que, per afavorir la frescor i els valors nutritius dels aliments, necessitem que siguin propers i directes dels camps que els han vist créixer.

Som al gener, què hi ha de temporada? Tot i les poques hores de sol amb què ens obsequia l'hivern, la natura és sàvia i ens ofereix all, all tendre, api, bleda, carxofa, calçot, col, coliflor, espinac, espàrrec, pastanaga, porro i xirivia. A més, encara podem tenir de la collita de la tardor ceba, patata, remolatxa i carabassa. (3) Llavors, la temporalitat canvia i podem comprar més varietat, però sempre coneixent l'origen per assegurar-nos que és ecològic i de proximitat. Pel que fa a les fruites és el moment de collir els cítrics, que tenen moments òptims diferents en funció de la varietat. Les pomes són collides de la tardor, però com que es conserven bé és un bon aliment per a l'hivern. Els mesos de febrer i març són els més avorrits per omplir el rebost de verdures, i sobretot de fruites. (4)

L'abril és el mes de l'entrada del bon temps i el despertar primaveral, que conjuntament amb maig i juny ens van regalant progressivament productes nous a mesura que ens acostem a l'estiu. Pel que fa a l'horta, a més d'alguns productes de l'hivern que encara es conserven, arriben els espàrrecs, els pèsols i les faves, i al maig els primers pebrots i carabassons. La fruita entra amb força al llarg de l'estació amb cireres, nespres, prunes, albercocs i maduixes, sempre depenent del racó geogràfic en què ens trobem. (5)

Amb l'arribada de l'estiu és realment quan els horts desprenen la seva màxima esplendor. El sol fa que les solanàcies donin fruits i que els productes de fulla verda creixin amb molta més energia. Al final del mes de juny i, sobretot, durant tot el juliol i l'agost el camp ens dóna els tan esperats tomàquets, els cogombres, les mongetes tendres, les albergínies i enciams de tot tipus, a banda d'altres espècies que ja donen fruit des de la primavera.

La fruita també es troba en un bon moment i arriba de tots els colors amb els préssecs, les nectarines, les peres d'estiu, els melons i les síndries. Tingueu present que, de cada espècie, acostumen a haver-hi diferents varietats, algunes de més primerenques i altres de més tardanes. Per exemple, al mercat ecològic trobareu una gran varietat de tomàquets que, a més, es van collint progressivament a mesura que avança l'estiu.

La tardor, fins que arriben els primers freds, continua sent un molt bon moment per als horts, que encara mantenen molta varietat de producte fresc. A més, és quan es cull la patata, el moniato i la carabassa. Cap al mes d'octubre i novembre apareixen les primeres cols i altres verdures que mantindrem durant l'hivern, com el bròquil, el porro o l'api. Pel que fa a la fruita, les figues i el raïm són les dues reines de la tardor, a més de les pomes, les peres, els codonys, la magrana i els caquis.

- A. Això sí, la primavera ja ens regala més varietat perquè puguem omplir el cabàs i anar gaudint de les fruites i verdures noves que porta el canvi de temperatura.
- B. També hi ha alguns pagesos i pageses que han optat per produir alguns cultius en hivernacle, com per exemple els enciams.
- C. La pagesia que respecta el ritme de la terra té molt clar què és el millor per a cada moment de l'any.
- D. La fruita de temporada té nombrosos beneficis, no sols pel que fa a la nostra nutrició, sinó també en relació amb el medi ambient, doncs evitem emissions nocives innecessàries a l'atmosfera.
- E. Depèn de nosaltres combinar el que tenim amb alegria i amb altres aliments que es conserven sense problema, com els llegums, els cereals, les pastes o la fruita seca.
- F. S'obren botigues noves, tant de barri com a Internet, es creen cooperatives de consum o mercats nous on podem trobar d'una manera directa els aliments que omplen el nostre cabàs responsable i ple de salut.
- G. La plataforma Amazon Market ha suposat una revolució en aquest sentit, doncs facilita l'accés del consumidor als productes frescos diaris del mercat.

Respostes:

1	2	3	4	5

2. Llegiu el text següent i completeu-lo els buits 1 a 5 amb els fragments A-H que trobareu a continuació.

LA REVOLUCIÓ DE LES TIC

Fa uns pocs anys la paraula de moda en el sector tecnològic era "multimèdia", terme que expressa l'aliança de diversos mitjans tècnics de comunicació i d'informació en què els continguts es combinen amb la informàtica i les telecomunicacions. Però el concepte de "multimèdia" ha perdut rellevància i, en canvi, ha guanyat protagonisme les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).

Les TIC són un sector d'activitat que resulta de l'aplicació conjunta de les tecnologies de la informació i les telecomunicacions, que fa temps que es van deixar de considerar per separat. (1) A més de tractar-se d'un sector destacat d'activitat empresarial, afecta les activitats econòmiques i socials que es realitzen en tot el món.

Les TIC influeixen en totes aquestes activitats i en qualsevol part del planeta. Aquesta influència, indubtablement positiva, proporciona majors prestacions, augmenta la productivitat, estalvia costos, redueix emissions nocives, millora el nivell de comunicació entre les persones i augmenta el sosteniment dels negocis.

El més important de les TIC són les seues aplicacions concretes i específiques per a cada sector, més enllà de la descripció de les pròpies tecnologies i de les nombroses prestacions que fan possible que es puguin utilitzar en qualsevol activitat, negoci o tasca que es realitze. La sanitat, l'ensenyament, la justícia, la banca, les assegurances, els servicis, l'administració pública, etc., són sectors que es beneficien de les TIC. (2)

Alguns exemples poden ser molt il·lustratius. Un dels més notables correspon a la sanitat, en què les TIC s'utilitzen de maneres tan diferents que no hi ha cap aspecte o element del sector sanitari que es quede fora de la seua influència. (3) En aquest sector és fàcil comprovar fins a quin punt arriba la capil·laritat de les tecnologies de la informació i les comunicacions, des d'aspectes de planificació sanitària i de modernització d'hospitals per a tindre autèntics hospitals 2.0, fins a aplicacions molt concretes com la cita prèvia, la història clínica electrònica o la teleassistència associada a la mobilitat. Un punt crític en les aplicacions sanitàries és la necessitat d'interoperar entre tecnologies i regions, sense oblidar la gestió adequada de la seguretat dels sistemes i la protecció de les dades dels ciutadans, si guen pacients o no.

L'ensenyament és una altra àrea d'activitat en què les TIC han penetrat a mesura que s'anaven produint els diferents avanços tecnològics. Allò que va començar sent una ensenyança bàsica assistida per ordinador s'ha transformat en una revolució d'aplicacions, a vegades limitades pel cost, tot i que encara queda molt de recorregut en aspectes com les noves metodologies d'ensenyança o el nou paper del professorat. En el cas de la justícia, les aplicacions de les tecnologies de la informació i la comunicació tracten d'eliminar els problemes clàssics del sector, la necessitat d'agilitzar els processos o la digitalització de la informació i la documentació, com correspon al món digital.

Les TIC també han replantejat a fons la gestió de l'administració pública. (4) La millora dels servicis, l'eliminació del suport paper, la rapidesa de la resposta, la supressió de les cues i de la necessitat de la presència física, o l'atenció 24x7 a la ciutadania és ja una realitat i un dret de la societat que aspira a tindre una relació electrònica completa i satisfactòria amb l'administració pública, tant per part dels individus com de les empreses.

Tocant al sector de l'administració es troba també el concepte de ciutats intel·ligents o *smart cities*, el qual engloba múltiples aplicacions que tracten de fer la vida més fàcil, agradable i sostenible per a la ciutadania, sense oblidar aspectes com ara la reducció de costos, la millora del medi ambient i el desenvolupament de negocis. Una aplicació típica d'una ciutat intel·ligent compta amb nombrosos sensors ubicats en els punts adequats de la localitat, que elaboren informació en temps real. La informació, convenientment processada, optimitza la gestió del trànsit i dels aparcaments, la distribució i l'ús de l'energia, la lectura a distància de comptadors, la gestió de l'aigua, el reciclatge de residus, etc. (5)

A partir d'un conjunt de tecnologies i equips que hui es poden considerar bàsics –sobretot l'ordinador i la telefonia–, les TIC s'han desenvolupat a colps d'innovació fins a transformar tot el que fem, diem i sentim. Les tecnologies de la informació i la comunicació són fonamentals per a millorar la qualitat de vida, per a incrementar la competitivitat de les empreses i els negocis i per a multiplicar l'eficàcia de les administracions públiques. Són, en definitiva, el catalitzador de la societat que coneixem i el principal motor que ens acosta a la societat de la informació i el coneixement.

José Miguel Roca: "**InformeTICfacil.com**" (traduït i adaptat)

- A** Una *smart city* facilita la gestió integrada de tots aquests servicis.
- B** Les ciutats són complexos sistemes que produeixen una gran quantitat de dades en temps real.
- C** Hui en dia el component clau de la sanitat és la necessitat de racionalitzar i reduir costos, a fi d'aconseguir una sanitat sostenible.
- D** Està canviant la manera de treballar, d'operar i de relacionar-se amb altres sectors econòmics i socials.
- E** Cada dia la societat usa més les TIC i, paral·lelament, les TIC penetren més en la vida quotidiana de la societat.
- F** El potencial conjunt d'aquests dos tipus de tecnologies és molt gran.
- En l'actualitat no és possible imaginar la prestació de servicis per part de
- G** l'administració sense l'aplicació de la tecnologia, la qual cosa es coneix com l'administració electrònica.

Respostes:

1	2	3	4	5